

CUMHURİYET SENATOSU

TUTANAK DERGİSİ

49 ncu Birleşim

20 . 4 . 1978 Perşembe

İÇİNDEKİLER

	Sayfa		Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	290:291	ı Ziya Müezzinoğlu'nun vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1353)	297
II. — GELEN KÂĞITLAR	291	6. — Görev ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün'e, Devlet Bakanı Hikmet Çetin'in vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1352)	297:298
III. — YOKLAMA	291	7. — Keban Barajı hakkında kurulan Araştırma Komisyonuna üye seçimi. (10/50)	298:299
IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	291,300,301	8. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, Kızılay altgeçidi ve çarşı yapımı inşaatıyla ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/24)	300
1. — Bolu Üyesi Orhan Çalış'ın, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu ve yakınlarına yapılan suikast hakkında gündem dışı demeci.	291:292	9. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, İstanbul'da Aksaray ve Sultanhamam'da vukubulan yangınlar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/27)	300
2. — Erzurum Üyesi Lutfi Doğan'ın, son günlerde yurdumuzda cereyan eden üzücü hadiselerin bertaraf edilmesi, milli birlik ve beraberliğimizin her zaman olduğundan daha fazla korunmasına dair gündem dışı demeci.	292:295	10. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, son altı ay içinde temeli atılan tesislere dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/53)	300
3. — Malatya Üyesi Hamdi Özer'in, Malatya'da vuku bulan olaylara dair gündem dışı demeci.	295:297	11. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarıcalı'nın ithal edilen bitkisel yağ ve	
4. — Görev ile yurt dışına gidecek olan Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar'a, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan'ın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi, (3/1354)	297		
5. — Görev ile yurt dışına giden Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık'a, Maliye Baka-			

Sayfa
margarin konusunda Senato Araştırması isteyen
önergesi. (10/63) 300:301

12. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi
Hayri Öner'in, Adana iline bağlı bazı ilçe köy-
lerindeki YSE ve bayındırlık hizmetlerine
dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/66) 301

13. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca
Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Ma-
yıs 1977 tarihinde İstanbul Taksim Cumhu-
riyet Alanında meydana gelen olaylara dair Se-
nato Araştırması isteyen önergesi. (10/67) 301

14. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca
Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Ocak
1974 tarihinden sonraki teşvik belgesi imalat iz-
ni ve fiyat tespiti işlemlerine dair Senato Araş-
tırması isteyen önergesi. (10/68) 301

15. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi
Niyazi Ünsal'ın, TC Ziraat Bankasının açtığı
krediler ve bunlara bağlı harcamalar hakkında
Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/69) 301:305

16. — CHP, AP, MB ve Cumhurbaşkanınca
S. Ü. Grup Başkanlıklarının, Milletlerarası
Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkın-
ma Bankasına katılmak için Hükümete yetki
verilmesine dair 5016 sayılı Kanuna ek Millet-
lerarası Para Fonu Anasözleşmesinde değişik-
lik yapılmasına dair Anlaşmanın uygun görül-
mesi ve Milletlerarası Para Fonu ile Milletler-
arası İmar ve Kalkınma Bankasına katılmak için

Sayfa
Hükümete yetki verilmesine dair Kanunun 798
sayılı Kanunla değişik 2 nci maddesini değiştiren
28 . 5 . 1970 tarih ve 1265 sayılı Kanunun
1 nci ve 2 nci maddeleri ile Milletlerarası Finans-
man Kurumuna katılmak için Hükümete yetki
verilmesine dair 6850 sayılı Kanunun 2 nci mad-
desinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısının
süresi içinde görüşülmesine olanak sağlamak
amacıyla Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun
21 . 4 . 1978 Cuma günü saat 15.00'te
toplantısına dair önergesi. (4/441) 305

V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER 299,301

1. — TBMM eski üyeleri hakkında Kanunun
Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cum-
huriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu
raporu. (M. Meclisi: 1/32; C. Senatosu : 1/554)
(S. Sayısı : 768) (7 . 6 . 1974 tarihinde Cum-
hurbaşkanı tarafından bir daha görüşülmek
üzere geri gönderilmiştir). 299:300

2. — Başbakanlığa bağlı Toprak ve Tarım
Reformu Müsteşarlığı tarafından hazırlanmış
olan yönetmelik hakkında kurulan Cumhuri-
yet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu.
(10/16) (S. Sayısı : 688) 301

3. — 1975 yılı kömür üretimi, dağıtım, mü-
racaat ve dağıtım tarihleri hakkında kurulan
Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu
raporu. (10/30) (S. Sayısı : 704) 301

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

İstanbul Üyesi Mehmet Feyyat, İstanbul Üniver-
sitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Kürsüsü öğretim gö-
revlilerinden Doç. Dr. Server Tanilli'ye vaki saldırı
hakkında gündem dışı demecde bulundu.

Görev ile yurt dışına giden :

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan
Feyzioğlu'na, Devlet Bakanı Salih Yıldız'ın;

Ulaştırma Bakanı Güneş Öngüt'e, Sağlık ve Sos-
yal Yardım Bakanı Mete Tan'ın;

Görev ile yurt dışına gidecek olan :

Başbakan Bülent Ecevit'e, Devlet Bakanı ve Baş-
bakan Yardımcısı Orhan Eyüboğlu'nun;

Devlet Bakanı Hikmet Çetin'e, İşletmeler Bakanı
Kenan Bulutoğlu'nun;

Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün'e, Milli Savunma
Bakanı Hasan Esat Işık'ın;

Devlet Bakanı Enver Akova'ya, Gümrük ve Tekel
Bakanı Tuncay Mataracı'nın;

Vekillik etmelerinin uygun görülmüş olduğuna
dair Cumhurbaşkanlığı tezkereleri;

TBMM Birleşik Toplantısının, gündeminde bulunan işleri görüşmek üzere 19 . 4 . 1978 Çarşamba günü saat 15.00'te yapılacağına dair Başkanlık tezkeresi,

Amasya Üyesi Macit Zeren'in, Dilekçe Karma Komisyonundan;

Aydın Üyesi Metin Taş'ın, Mali ve İktisadi İşler Komisyonundan;

Çekildiklerine dair önergeleri;

TKİ Şark Ünyitleri Aşkale İşletmesine dair (10/76) kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev bölümüne dair tezkeresi;

Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Mason localarına dair (10/7) kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının, 6 . 4 . 1978;

Deprem ve depremle ilgili yerleşim, mesken, ulaşım, dağıtım ve depolama konusunda (10/59) kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının, 13 . 4 . 1978:

Tarihlerinden itibaren görev sürelerinin ikişer ay uzatılmalarına dair tezkereleri kabul edildi.

TBMM Eski Üyeleri hakkındaki Kanun ile ilgili Anayasa ve Adalet Komisyonu raporunun açık oylaması sonucunda Genel Kurulda çoğunluğun bulunmadığı anlaşıldığından;

20 . 4 . 1978 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere Birleşime saat 15.50'de son verildi.

Başkan

Divan Üyesi

Başkanvekili

Cumhurbaşkanınca S. Ü

Osman Salıhoğlu

Hüsamettin Çelebi

Divan Üyesi

Bilecik

Mehmet Erdem

II. — GELEN KÂĞITLAR

Teklif

1. — Cumhuriyet Senatosu Gaziantep Üyesi Selâhattin Çolakoğlu'nun, Türkiye Cumhuriyeti Emekli

Sandığı Kanununun 32 nci maddesine (i) işaretli bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi. (Millet Meclisi Başkanlığına gönderilmiştir).

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

BAŞKAN : Başkanvekili Osman Salıhoğlu

DİVAN ÜYELERİ : Hüsamettin Çelebi (Cumhurbaşkanınca S. Ü.), Mehmet Kılıç (Gaziantep)

BAŞKAN — Sayın senatörler 49 ncu Birleşimi açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır. (Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Sayın senatörler; salonumuzda çoğunluğumuz vardır, müzakerelere başlıyoruz efendim.

IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Bolu Üyesi Orhan Çalış'ın, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu ve yakınlarına yapılan suikast hakkında gündem dışı demeci.

BAŞKAN — Efendim, gündem dışı söz isteyen beş arkadaşımız var. Bunların üçüne takdirimi kullanarak sırasına göre söz vereceğim. Yalnız, arkadaşlar-

dan rica ediyorum, lütfen kısa konuşmalar ve böylece gündemimizdeki diğer işlere geçme imkânını bulalım.

Şimdi, Sayın Çalış'ın önergesini okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

20 . 4 . 1978 günü yapılacak Cumhuriyet Senatosu toplantısında, Malatya Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu ve yakınlarına yapılan suikast dolayısıyla gündem dışı bir konuşma yapmak istiyorum.

Saygılarımla.

Bolu

Orhan Çalış

BAŞKAN — Sayın Çalış, buyurunuz efendim.

ORHAN ÇALIŞ (Bolu) — Muhterem Başkan,

sayın senatörler;

Eski Malatya milletvekillerinden, 11 Aralık 1977 tarihinde yapılan mahalli seçimlerde büyük oy çoğunluğuyla Malatya Belediye Başkanlığına seçilen Sayın Hamit Fendoğlu, 17 Nisan 1978 günü Belediyeden ayrılarak evine geldiğinde, kendisine Devletin postanesi vasıtasıyla gönderilen, Devletin kontrolünden geçmesi gereken, bir paketi açmakta iken, içinde büyük bir infilak gücü bulunan patlayıcı maddenin infilakıyla, Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu, iki torunu ve gelini bu insanlık dışı ve alçakça suikast sonunda hayatlarını kaybetmişlerdir.

Kıymetli insan Hamit Fendoğlu ve yakınlarına Allah'tan rahmet niyaz ediyoruz. Kederli ailesine, Malatyalılara ve kendisini sevenlere en derin taziyelerimizi sunuyoruz.

Hükümet olabilmek için bir saat dahi beklemeye tahammüllerinin olmadıklarını söyleyenlerin, 3,5 aya varan hükümetleri zamanında ülkenin hali yürekler zecisidir. Anarşi ve şiddet olayları zirveye tırmanmaktadır. Vatandaş sokağa çıkamamaktadır. Malatya'da sokağa çıkma yasağı konulmuştur. Olayı müteakip İçişleri Bakanı Malatyalılara, «En büyük önlemi kendileri alacaklardır.» diyerek, içine düştükleri aczin izahını da yapmaktadır.

Hadise, İçişleri Bakanının beyan ettiği şekilde değildir. Hükümet en azından gaflet içindedir. İçişleri Bakanı Sayın Özyaydın, dün Meclislerin Birleşik Toplantısındaki izahlarında, merhum Hamit Fendoğlu'na gönderilen paketin 6 Nisan'da postaneye verildiğini, bunun ve diğer paketlerin yerlerine varış tarihleri ve yol boyu hesaplandığında zamanın, «Bu tarihler dikkate alındığı zaman, bütün Türkiye saatinde bir yürüyüş nedeniyle gerginliğin arttığı günlere rastlamaktadır.» diyor.

Acaba, hesaplanan varış tarihi başka yıldönümlerine veya başka nedenlere dayanmıyor mu?.. Sayın İçişleri Bakanının tercihindeki gerçek sebebi öğrenmek isterdik. Zannederim bu da hakkımızdır.

Keza Sayın Özyaydın'ın dünki konuşmasında, Büyük Ülkü Derneği Başkanlığından ayrılarak bir örgüt kuranları da suçlamaktadır. Hükümet ve İçişleri Bakanı suçluluklarını kabul etmiş bir haldedirler.

11 Aralık 1977 tarihinde Malatya'daki Belediye Başkanlığı seçiminin tasnifleri yapılırken, civardaki bir sandıkta bir hile yapılmakta olduğu haberinin yayılması üzerine, sandığın bulunduğu yere gelen Malatyalılar sevdikleri Belediye Başkanlarının oylarının heder olmasına imkân vermemişlerdir.

Çok sevilen bir insan olan merhum Hamit Fendoğlu'nun maruz kaldığı dehşet verici suikast saat 19,00 sıralarında olmuştur. Malatya'da olayların çıkması muhakkak iken, niçin hemen gerekli güvenlik tedbirleri alınmamıştır, olayların çıkması beklenmiştir?.. Olayların devam etmekte olduğunu üzüntü ile haber alıyoruz. Bu menfur suikast dolayısıyla Hükümet çok tehlikeli, sakim ve o nispette de maksatlı ve pervasız bir yola girmiştir.

Bu suikast ne kadar menfur ise, Hükümetin başının ve İçişleri Bakanının beyanları da o kadar düşündürücüdür. Ecevit ve Özyaydın'ın Malatya yanarken derhal bu hadiseyi anarşist solcuların üzerinden atmak ve onları ibra gayreti için girmiş olmaları da aynı derecede vahim ikinci bir olaydır.

Şimdi, Hükümetin dikkatini 1 Mayıs'ta vukuu muhtemel hadiselerin üzerine çekerek, Adalet Partisi olarak uyarımızı yapıyoruz.

Yüce Heyetinize saygılar sunarım. (AP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Çalış.

2. — *Erzurum Üyesi Lütfi Doğan'ın, son günlerde yurdumuzda cereyan eden üzücü hadiselerin bertaraf edilmesi, milli birlik ve beraberliğimizin her zaman olduğundan daha fazla korunmasına dair gündem dışı demeci.*

Cumhuriyet Senatosu Sayın Başkanlığa

Son günlerde yurdumuzda birçok üzücü hadiseler cereyan etmektedir. Milletçe hepimizi müteessir eden bu üzücü hadiselerin bertaraf edilmesi, milli birlik ve beraberliğimizin her zaman olduğundan daha ziyade korunması ile ilgili düşüncelerimi takdim etmek üzere, gündem dışı söz istiyorum.

Gereğine müsaadelerinizi saygılarımla rica ederim.

Lütfi Doğan

Erzurum

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Doğan.

LÜTFİ DOĞAN (Erzurum) — Sayın Başkan, değerli senatörler;

Yurdumuzda bir müddetten beri devam eden ve özellikle son günlerde şiddetini artırarak cereyan eden üzücü hadiselerle ilgili düşüncelerimi arz etmek üzere gündem dışı söz almış bulunuyorum. Sözlerine başlamadan evvel hepinize en derin hürmetlerimi arz ederim.

Değerli arkadaşlarım;

Millet olarak, her zaman olduğundan daha ziyade bugün, birlik, beraberlik ve kardeşlik ruhu içerisinde bulunmaya mecburuz. Bunun, bizim başta gelen vazifemiz olduğu muhakkaktır. Çünkü, son günlerde cereyan eden hadiselerin verdiği elem hepimizi mükedder etmiştir.

Biraz evvel bu kürsüde gündem dışı bir konuşma ile Malatya'da vukua gelen müessif hadiselerle ilgili düşüncelerini arz eden değerli Orhan Çalış arkadaşımın düşüncelerine tamamiyle katılıyorum; ancak bir hakikati teşrih etmek, onları gözönüne sermek, serdetmek yeterli değildir.

BAŞKAN — Sayın Doğan, bir dakikanızı rica edeceğim efendim.

Sayın üyeler, lütfen sayın hatibi dinleyelim efendim, çok gürültü oluyor ve durum bir müzakere şeklinden çıkıyor. Arkadaşlarımızdan rica ediyorum, lütfen yerlerinize oturunuz efendim.

Devam buyurunuz Sayın Doğan.

LÜTFİ DOĞAN (Devamla) — Tabii ki, bu üzücü hadiseleri bertaraf etmek için Devletin yetkili organları, müesseseleri vardır. Başta Hükümet ve Yüce Parlamento olmak üzere, hepimiz maddi ve manevi sorumluluklar taşımakta olduğumuzu müdrük bulunuyoruz; ancak müsaade ederseniz bir misal ile bu düşüncemi arz etmek isterim :

Kanuni devrinde bir vaka olur; yüksek huzununuzdan uzak, bir hırsızlık vakası olur, bir hanımın evine girilir, eşyaları ahır; netice itibarıyla kadıncağız böyle bir duruma maruz kaldığından, inkânını bulur, o günün Devlet Reisine müracaat eder ve der ki: «Efendim, böyle bir hadiseye maruz kaldık, evimiz soyuldu, hırsızlar eşyamızı götürdü. O derecede ki, üzerimizdeki yorganlarımızı bile götürdüler.»

Bu sözü hayretle dinleyen Kanuni kadıncağıza şu cevabı verir : «Evladım, bu nasıl uyku ki, üzerinizden yorganlarınızı ahıyorlar da, siz uyanmamış oluyorsunuz?...»

Kadıncağız gayet serinkanlılıkla, «Efendim, sizin uyanık olduğunuzu düşünerek biz rahat uyumuş idik. Eğer uyanık olmadığımızı bilseydik, tedbirimizi ona göre aldık» diyor ve oradan ayrılıyor.

Muhterem senatörler, değerli arkadaşlarım;

Milletimizin birliği ve beraberliği için, başta Yüce Senato olmak üzere, hepimiz uyanık olmamız ve hepimizin, milletimizin bize emanet ettiği yüce vazifeleri eksiksiz olarak yerine getirmemiz lazımdır. Şu halde hepimiz getiriyoruz, ama bu hadiseler neden cereyan ediyor, niye dinmek bilmiyor?.. Bunun üzerinde benim kanaatımca memleketimizin aklı eren evlatlarının düşünceleri ve özellikle Yüce Senatonun çok değerli mensuplarının düşünerek, bunları bertaraf edici tedbirleri bu yüce kürsülerde ortaya koyarak, hatta hükümetlere de yol göstererek bu işlerin çözümünü bulmaları lazımdır. İnanıyorum ki, bu işler üzerinde yeterince durulduğu takdirde, bu meseleler halledilebilir.

Elbette Yüce Senatoya vazifeler düştüğü gibi, Devletin bütün kurumlarına, müesseselerine büyük hizmetler düştüğü gibi, Hükümete de büyük vazifeler düştüğü açıktır. Bu vazifelerde Hükümetimizin de büyük bir dikkat, büyük bir titizlik göstermesi lazımdır.

Kendisine vaki birtakım tenkitler zaman zaman belirtilmekte, Hükümet de aldığı tedbirleri veya kendisini muhik gösterecek düşüncelerini ortaya koymakta; ama kanaatımca bunlar tatmin edici olmamaktadır. Müsaade buyurursanız burada da bir - iki misal vermek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım;

Misalimi vermezden önce, acaba biz bu sıkıntıları nasıl bertaraf edebiliriz?.. Burada bir düşünceyi sizlere takdim etmek istiyorum.

Takdir buyurursunuz ki, milletlerin fertleri gönüllerini birleştirdikleri, iyilikte yardımlaşmaya kendilerini sevk ettikleri takdirde her engeli aşabilirler. Benim naçiz kanaatım odur ki, eğer biz senatörler ve milletvekilleri, milletimizin bütün fertleri hissi olmaksızın uzak kalarak, akhşelimi memleketimizde hâkim kalmaya çalışarak, bu mevzuda birbirlerimizin bilgi, tecrübe ve görüşlerinden istifade ederek gönüllerimizi birleştirecek olursak, iyi yolda birbirimize destek olursak; siyasi partilerin şu veya bu şekildeki hissi davranışlardan kaçınarak, iyilikte birbirimize yardımcı olacak olursak, umumi efkârda bunun çok hayırlı neticeleri olacaktır; millet fertleri birbirlerini çok sevecektir, menfi ruhlu kimseler memleketi ıstıraba sürüklemeye fırsat bulamayacaklardır.

Sayın senatörler;

Bu mevzuda geçenlerde bir gündem dışı konuşma yaparak düşüncelerimi arz etmiştim. Billhassa öğretim kadrolarına; yani maarifimize, üniversitelerimize bü-

yük hizmetler düştüğü açıktır. Sizlere açık olarak ifade etmek zaruretini duyuyorum; eğer, gerek üniversitelerimiz, gerek maarifimiz, gerek diyanetimiz gereği gibi vazife yapmış olsaydı, bugün karşılaştığımız üzücü hadiseler olmayacaktı ve bugün birbirimizi itham etmek değil, birbirimize en hayırlı fikirleri söylemek saadetine müstereken ermiş olacaktık.

Önceki gün bir hastanede bulunuyordum. Başhekimini tanıyorum; yanına bir doktor arkadaş geldi, doktor arkadaşı hiç bir şey söylemeden, «Ne olacak bu elim hadiseler?» dedi. Doktor sözlerine ilave etti, «Ben de dahil, vaktiyle üniversitelerimizde ders görürken hocalarımızın bize maalesef yapıcı fikirlerinin yanında, yapıcı olmayan fikirleri de olmuştur ve bu devam edegelmiştir, bugün bu sıkıntıları çekiyoruz» demiştir. Bendeniz bu fikirleri mutlak olarak değil, ama bir kısmını yerinde görüyorum. Binaenaleyh, hani ne demiş edip; «Kanayan bir yara gördüm mü yanar ta çiğirim.

Onu dindirmek için kamçı yerim, çifte yerim.
Adam, aldırma da geç git diyemem, aldırırım.
Çiğnerim çiğnenirim, hakkı tutar kaldırım»
Değerli arkadaşlarım;

Şu halde yurdumuzda hangi görüşte olursa olsun, hangi insanın burnu kanadığı takdirde, naçiz kanaatim odur, elbette katılmayan arkadaşlarımızın fikirlerine hürmetim var, haksızlıkla burnu kanayan bir vatandaşımız oldu mu, (kâmden olursa olsun) onun burnunun kanamasını biz senatörler, hatta Hükümetin üyeleri kalbimize saplanmış bir hançer gibi kabul etmek mecburiyetinde, onun elemi hissetmek mecburiyetindeyiz. Çünkü, milletimiz bizleri kendi hizmetlerini yerine getirmek üzere temsilciler olarak seçmiş ve memleketimizin idaresini bizlere emanet etmiştir.

Şu halde, o kadrolara hizmet, o kadrolara görev düştüğü gibi, Yüce Senatonun, muhterem parlamenterlerin hepsine de vazife düşüyor; memleketin iyiliği için, bu sıkıntıların giderilmesi için neler düşünüyor, neler faydalı görülyorsa, birlik ve beraberliğimizin tahkimi, kardeşliğimizin devamı, iç ve dış meselelerimizin çözümü için neler icap ediyorsa bunları bu yüce kürsülere getirmekte şahsen fayda görmekteyim.

Bu meyanda Hükümetin birtakım tenkitlere de kulak vermesinde zaruret olduğuna kanîim. Hükümetler tenkitlerden azami ölçüde faydalanmalıdırlar. Şu veya bu şekildeki küçük hesaplara sureti katıyede yer vermemelidirler. Çünkü, bir memlekette hükü-

met bir ailenin reisi mesabesinde; ailenin fertlerinin huzuru aile reisinin müşfik, merhametli, herkese adil davranmasına bağlıdır.

Müsaade buyurursanız sözlerimi bağlamak üzere burada iki misali vermek istiyorum. O da şudur :

Geçen iktidar zamanında bir bakanlıkta bir genel müdür hakkında bazı söylentileri duydum, ilgili bakanına arz ettim. Dedim ki, şu genel müdürümüz hakkında şu şekilde ithamlar söyleniyor... Bunu iki yıl önce söyledim. Sayın bakanın bendenize cevabı şu oldu, (İsmi arz etmek istemiyorum) «Bu ithamları duydum, bana da söylediler; ama genel müdürün umumî durumunu gözden geçiriyorum. Kendisi çok dürüst bir adam, çalışkan bir adam; fakat bazı aşırı ölçüde müsamahaları var. Dürüstlüğü gözümde geliyor. Bu itibarla bu genel müdürü terfi ettirmek suretiyle değiştirmeyi düşünüyorum. Yoksa kalbini rencide etmek bana ağır geliyor, millete bu kadar hizmeti var...»

Arzu buyurulduğu takdirde ismini de açıklamam mümkündür; fakat şimdi bir mesele var. Yine aynı bakanlıkta bir genel müdür, 3 ay, 5 ay yahut ne kadar evvel tayin edilmişse, almıyor kendi genel müdürlüğüne müşavir olarak tayin ediliyor. Bir başka bakanlığımızda bir müşavir almıyor bir yere nüfus memuru olarak tayin ediliyor.

Değerli arkadaşlarım;

Hükümetimizin de bu meselelere dikkat vermesi lazımdır, dikkat buyurmaları lazımdır, yapılan tenkitlerin içerisinde en faydalı fikirleri çıkarması, istifade etmesi, milletimizin memleketimizin kendi hayrına. Şahsen ben isterim ki, Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin hepsi başarılı olsun. Çünkü, millete hizmet edecektir; ama başarısızlığından sadece o hükümetler değil, millette zarar görmektedir.

Burada sayın Hükümetin dikkatine şu ciheti arz ederek sözlerimi bitiriyorum :

Bir genel müdürlükte veya birkaç bakanlıkta diyelim, Devlete ait müesseselerde içkiyi, kumarı genelge ile yasaklamışlar. Demişler ki, «Devlete ait işyerlerinde, lokallerde vesairede içki, kumar yasaktır.» Vatandaşın şahsi olarak işine karışmak elbette mümkün değil; ama Devletin müesseselerinde bunlar yasaktır. Fakat o genel müdür almıyor, bir başka genel müdür arkadaşımız tayin ediliyor Devlet görevlisi olarak. Gelir gelmez, bilemiyorum başka işte yaptı mı; ama ilk işlerinden birisi, bundan sonra kumarın da, içkinin de serbest olduğunu beyan eder veya o tamami iptal eder bir tamimde bulunuyor. Haliyle

bunlar vatandaş arasında da huzursuzluklar meydana getiriyor.

Binaenaleyh, Hükümetimizin bu meselelere de dikkat etmesi lazımdır. İçki ile kumarla dünyada hiçbir meselenin iyi neticeye vardığını kabul etmek imkân yoktur.

Son olarak; birbirimizi çok sevmeli, birbirimizi çok saymalı, sureti katiyede birbirimize bu memleketin, bu milletin, bu vatanın hayrı için, hatıratı için incinmemeliyiz. Söylediğimiz sözlerde bir hakikat payı var mı onu arayıp, bulup çıkarmalıyız. Böyle yapacak olursak, kötülüğü kim yaparsa yapsın, onun kötülük olduğunu müştereken kabul edip üzerine gidecek olursak; yeri geldiğinde hükümete de yol gösterecek olursak, birlik ve kardeşlikte biz örnek olursak, bu millet asil millettir, kökü dışarıda olan menfi ruhlu kimselere hiç bir zaman iltifat etmeyecek, fırsat vermeyecek, birlik ve beraberliğini korumada, eskiden olduğu gibi bugün de, yarın da dünya milletlerine örnek olacaktır.

Hepinizi en derin hürmetlerimle selamlarım. (Alkışlar).

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Doğan.

3. — *Malatya Üyesi Hamdi Özer'in, Malatya'da vuku bulan olaylara dair gündem dışı demeci.*

BAŞKAN — Malatya Senatörü Sayın Hamdi Özer'in, Malatya olayları ile ilgili gündem dışı bir konuşma isteği vardır; okutuyorum efendim.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Malatya'da vuku bulan acı olaylar hakkında ilgilileri uyarmak için acele bir gündem dışı konuşma istediğimi saygı ile arz ederim.

**Malatya
Hamdi Özer**

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Hamdi Özer.

HAMDİ ÖZER (Malatya) — Sayın Başkan, sayın senatörler;

Türk milletini parçalamak ve en son Türk Devletini yıkmak amacını taşıyan anarşik cinayetler ülkemizi kasıp kavurmakta, Devletimizi uçuruma doğru kaydırmaktadır. Malatya'daki kanlı cinayet sadece insanları değil hayvanları bile dehşete düşürecek kadar korkunç ve alçakça işlenen bir cinayettir. Türküm diyebilen, müslümanım diyebilen, insanım diyebilen hiç kimse böyle bir vahşeti hiç bir düşmanına, hiç bir intikam duygusu ile reva göremez.

Bu cinayetin sadece bir Belediye Başkanımıza ve onun masum aile efradına yapıldığını sananlar almıyorlar. Bunlar bilmelidir ki, bu cinayet bir kişiye,

bir aileye değil, bir millete, bir devlete karşı işlenmiştir. Bu hain düşmanlar hiç bir mezhebin ve hiç bir siyasi partinin mensubu olamazlar. Bunlar, kökü dışarıda olan ve oradan beslenen komünist ve faşist örgütlerin bir noktada birleşen ortak elleridir. Bu kanlı eller devletin gurtlağını sıkarak, milletin canını almakta birlik olmuşlardır. Bunda uyanıklık arkadaşlar. Artık partililik, partizanlık bu konuda bir kenara itilmeli, gerçeğin üzerine eğilmeli ve milletin ne durumda bulunduğunu idrak etmeli.

Ben Malatya'dan geliyorum. Malatya halkı dışarı çıkamaz olmuş, kardeş kardeşi vuruyor; burada hepimiz sessizce duruyoruz. Demokrasi bu mudur?... Demokrasi, insanların, halkın iradesidir, halkın isteğidir. Halkın iradesinde, halkın isteğinde kardeş vurmak, kardeş katili olmak, insanları öldürmek var mıdır?... Evinde kendi aile efradını silahla bekleyip, nöbetle uyumak, kendi ülkesinde silahla düşman içinde dolaşarcasına dolaşmak var mıdır?...

Evet; bir Devlet vücuttur arkadaşlar, rejimler birer elbise. Fakat vücut yok olunca elbiseyi nereye giydireceğiz, kime giydireceğiz?... Devlet elden gidiyor, iktidar - muhalefet diye birbirimize düşmeyelim de birlik olalım, milletimizi kurtaralım, Devletimizi kurtaralım. («Bravo» sesleri, alkışlar)

Muhterem arkadaşlar;

Dün değil, evvelki gün erken saatlerde bu olaydan sonra şehre indim. Hiç kimseden korkum yoktu. Çünkü vicdanımdan aldığım ses, bir tarafı tutan bir ses değildi; milleti duyan, milleti tutan bir ses ve duygu idi. Onun için gittim, serbestçe hadiseyi görmek istedim; ama etrafımı saran, biraz daha dikkatli hareket edenler derhal beni bir kenara çekti, o civarda bir odaya kapattılar. Ancak pencereden seyretmekle yettim. Çünkü, «Bu bir toplum patlamasıdır. Şimdi sizi de bu milletin mensubu değil de bir partinin mensubu gibi görürler de olay daha büyük, daha kanlı bir hale girebilir.» dediler. Doğru buldum.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Doğru, doğru... Koca papazın işi ne idi orada?...

HAMDİ ÖZER (Devamla) — Arkadaşlar;

Silahlar pathyor, bombalar pathyor, yangınlar, jetler... Bir işgal altındadır Malatya; bir işgal altında idi...

Evet; Devletin valisi vazifesini yapmıştı, zamanında askerinin müdahalesini talep etmişti, civar illerden akın akın gelmek isteyenlerin yollarını kapatmış, şehre sokmamıştı. Bu büyük bir tedbirdi. Köylerden, il-

çelerden gelenler şehre sokulmadı. Eğer sokulsaydı bugün belki de taş taş üzerinde kalmayacaktı.

Muhterem arkadaşlar;

Üzülüyorum, acıyorum; bazı parti liderleri bunu bir seçim yenilgisinin intikamı olarak kabul ediyorlar. Yazıklar olsun, yazıklar olsun arkadaşlar...

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Yazıklar olsun, Allah belalarımı versin.

HAMDİ ÖZER (Devamla) — Bir seçim kazanılmış. Elbetteki seçime giren kaybedeceğini de hesap eder de girer. Bu ne demek?...

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Yazıklar olsun, Koca papazın Allah belasını versin.

BAŞKAN — Sayın Feyyat, lütfen müdahale etmeyin efendim.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Heyecanlandım Sayın Başkan.

O papazı maşatlığa gömecektiniz...

HAMDİ ÖZER (Devamla) — Muhterem arkadaşlar;

Gerçeği belki kimse ifade etmiyor tam layıkıyla; ama ben bu kürsüden milletime bir yemin etmişim. Ben ne bir parti için, ne bir zümre için bu kürsiye geldim ve bu kürsüde yemin ettim. Ben, milletime namus yemini ederekten bu kürsüde hakkı ve hakikati dile getireceğimi ahdettim ve andıçtim. Onun için şimdi size gerçeği arz ediyorum:

Malatya ve çevresindeki 17 - 18 Doğu ve Güneydoğu illerinde toplum yapısı hastadır. Bu hastahğin içine düşmanlar, alabildiğine o bünyeye uygun şekilde zehirlerini zerketmektedir. Malatya'da da maalesef mezhep savaşı başlamıştır. Açık söylüyorum arkadaşlar; gizli kapaklı tarafı yoktur arkadaşlar. Dün gece televizyonda izlediğiniz o mahaller tamamen Alevi mahalleleridir ve şu cinayetler serisini Halk Partisine yüklemek isteyenler o kadar aldanıyorlar ki... Zaten tüm aldandığınız noktalar nedir arkadaşlar, biliyor musunuz?... Şu kürsüde ve bu Parlamentoda konuşurken, bir kanun çıkarırken veyahut da bir davayı tartışırken, muhalefettekiler daima muhalefette kalacakmış gibi, iktidardakiler de daima iktidarda kalacaklarmış gibi birbirine karşı çıkıyorlar, gerçekleri dile getirmiyorlar.

O halde, bundan yıllarca evvel yine buradan bahsetmiştim; bilmiyorum hangi partide idim veya bağımsızdım veya bu partide idim: «Arkadaşlar bu çatı çökerse, hiçbirimiz altında sağlam kalamayız. Onun için geliniz de milletin, Devletin kaderi üzerinde birlik olalım, hakkı, hakikati savunalım. Dün yediği-

mizi, bugün methetmeyelim.» demiştim. İşte, demek ki, iktidar veya muhalefet olmak bizim vicdanlarımız üzerinde de etki yapıyor, vicdanlarımızın sesini duymuyoruz, daha doğrusu ondan sapıyoruz ve memleketi bu hale düşüren de budur.

1968 yılından bu yana burada bunu savundum arkadaşlar; ama kendi partimden olan bile, «Affedersiniz, ama sen hangi partidensin?» dedikleri zaman, «Sayın Başkan; ben hak partisindenim» demiştim; yine de o partidenim.

Şimdi içinde bulunduğum şu parti Hükümeti, arkadaşlar samimiyetle söylüyorum, inanınız bana; bütün tedbirleri almıştır. Almıştır; ama dizginler tüm liderlerin elinden çıkmış... Cumhuriyet Halk Partiliyim diye, Cumhuriyet Halk Partisi içine dolanların çoğu Halk Partili değildir ve diğer partiler de aynı şekildedir. (AP sıralarından «Bravo» sesleri) Herkes istiyor ki, bu Devleti vursun ve bugün görüyorum ki, Halk Partili olan bazı kişiler dahi, hatta birçok kişiler dahi, teşvik edilen, tahrik edilen cereyana doğru sürüklenmekte ve Cumhuriyet Halk Partili değil de, doğrudan doğruya bir mezhepçi olduğunu ısrarla iddia etmekte ve bunun gayreti içinde bulunmaktadır; bunu gördük.

O halde Cumhuriyet Halk Partisini suçlamayalım arkadaşlar; suçlamayalım. Elinden geldiği kadar bütün gayreti göstermiş. Oranın valisi zamanında her türlü tedbiri almış; fakat öyle korkunç bir tufan akıyordu ki, onun önünde durmak çok zordur. Ama şunun için çok zordu:

Devletin polisi ikiye ayrılmış arkadaşlar. Her konuda biri «vur» derken, biri «dur» diyor, birbirine silah çekiyorlar. Tasavvur ediniz, bir Pol - Der, bir Pol - Bir filan çıkmış. Devletin silahlı gücü, emniyet görevlisi nasıl olur da iki gruba, üç gruba ayrılır? O halde dileğimin birisi, bu tür dernekler kapatılmalıdır. Zararlı olan, hangi yönden olursa olsun; ister sağ, ister sol, bütün kanlı karargâhlar kapatılmalıdır, bunlar dernek değil. (Alkışlar)

Arkadaşlar;

İstiklalimiz gidiyor. Bunu illaki gördükten sonra mı idrak edeceğiz? Bir İstiklal Savaşından sonra İstiklal Mahkemelerine gerek görüldü. Bugün içimizde işgal vardır. O halde idam sehpaları icap eden yerde kurulmalıdır. Kim ne derse desin, üç kişi ölsün; fakat 40 milyon insan kurtulsun. Halkımız bunu istiyor. Birbirimizi tökezletiyoruz, köstekletiyoruz. Muhalefet iktidarın elini kolunu bağlıyor; ama dün de öyleydi, bugün de öyle.

O halde, mutlak surette müessir kanunları Parlamento olarak çıkarmalıyız. Hükümetleri güçlü kılmalıyız. Aksi takdirde bu Devletin kaderi tehlikededir; bu en son Devlet de gittikten sonra, onun yerine bir başkasını ikame etmek mümkün olmayacaktır.

Daha Doğuya gittiğiniz zaman etnik gruplar da bu durumdadır, Güneydoğu da bu durumdadır. Buralara gönderilecek memurlar konusunu daha önce de Sayın İkinci Ecevit Hükümeti Programı üzerinde bu kürsüde dile getirdim. Hiçbir zaman gerçekleri inkâr etmeyelim, gerçekleri görelim, üzerine sünger çekmekle gerçekler kaybolmaz. Başımızı ne kadar içimize çeksek, gözümüzü ne kadar yumsak, görünmekten kendimizi saklayamayız.

Ortada bir vakia var; bugün toplum yapımız zehirlenmiştir. Öyle zehirlenmiş ki, bazı partizanlar oy derdine düşmüş, toplumlara birbirine düşer hale sokmuşlardır. Yoksa bir topluluk, mezhep topluluğu hiçbir zaman toptan kınanamaz, toptan kötü addedilemez; ama onun içindeki çıkarıcılar toplumlara birbirine karşı getirmişlerdir. O, vilayetlerde budur.

Demıştim ki, mezhepçiliğin bulunduğu yerlere mutlaka bunu bilmeyen, mesela Karadeniz illerimizden, Trakya'dan, Batı'dan memurlar gönderilmelidir arkadaşlar. Şu kısa süre içerisinde bir öğretmen okuluna gittim; değiştirilen kaç kişiye hepsi bir mezhebin mensubu. Bir başka eğitim enstitüsüne gittim yine aynı şekilde bir tasarruf. Bazı parlamenterlerimiz, civar illerin parlamenterlerini de alıp Devletin memurunu kendileri atamak için gayret gösteriyorlar, bu da ihtilâtlara sebep oluyor. Gittiğim zaman halk hasta idi, bu ayırım dikkatlerini çekmişti. Evet, bu açık ve bariz tarafgirlik, toplumda dehşet yaratmakta ve bu ortamı da bu hale getirmektedir.

Çok istirham ediyorum; başka illerden, mezhepçiliği bilmeyen illerden bu illere mutlaka müdürler, tayin edilmeli ve tayinlerde çok dikkatli hareket edilmelidir.

Bunları söylerken o veya bu değil, hepimiz kardeşiz. Alevi, sünni, Türk, Kürt filan yok, hepimiz Türk ve Müslümanız, ayırım ve tefrik yoktur; ama bizim düşmanlarımız dışarıdan bunu işliyor ve bu toplum ayrılığını o kadar ısrarla takip ediyorlar ki, o kadar etkiliyorlar ki, anlatmamıza imkân yok.

Size son olarak bir kanaatimi arz edeceğim; bugün ordu, Silahlı Kuvvetler Malatya'dan çekildiği an fevkalade kanlı olaylar olacaktır; ama bu olaylarla da bu iş dinmeyecektir. Bunun üzerinde köklü birtakım tedbirler almazsak bu 40 yıl, 50 yıl belki de 100 yıl

devam edecektir, eğer bu tansiyon böyle devam ederse. Onun için, muhalefet olarak körüklemeyelim, iktidara yardımcı olalım arkadaşlar. İktidar daima şunu söylüyor; «Benim elim daima suçlunun yakasında olacaktır» diyor. Bir devletin temeline ister sağ elle bomba atılsın, ister sol elle bomba atılsın, hangi elle atılırsa atılsın, bu atan elleri kurutmak lazım.

Dökülen kan, hepimizin evlatlarımızın kanıdır, o tek vücut olan Türk Milletinin kanıdır. İster onun sağ böğründen aksın, ister sol böğründen aksın bu kan hepimizin kanıdır arkadaşlar.

Bunun için hepimize gerçeği burada ifade etmeyi milli ve insani bir vazife olarak kabul ediyorum, hepimize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Özer.

4. — *Görev ile yurt dışına gidecek olan Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar'a, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan'ın vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1354)*

BAŞKAN — Efendim, şimdi gündemimizdeki sunuşlar kısmına geçiyorum.

Cumhurbaşkanlığı tezkeresi var, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görev ile yurt dışına gidecek olan Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar'ın dönüşüne kadar; Sosyal Güvenlik Bakanlığına, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Mete Tan'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Fahri S. Korutürk
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

5. — *Görev ile yurt dışına giden Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık'a, Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'nun vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1353)*

BAŞKAN — Başka bir tezkereyi okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görev ile yurt dışına giden Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık'ın dönüşüne kadar; Milli Savunma Bakanlığına, Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'nun vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Fahri S. Korutürk
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

6. — *Görev ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün'e, Devlet Bakanı Hikmet Çe-*

tin'in vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi. (3/1352)

BAŞKAN — Bir başka tezkereyi okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Görev ile yurt dışına gidecek olan Dışişleri Bakanı Prof. Gündüz Ökçün'ün dönüşüne kadar; Dışişleri Bakanlığına, Devlet Bakanı Hikmet Çetin'in vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine uygun görülmüş olduğunu arz ederim.

Fahri S. Korutürk
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

7. — *Keban Barajı hakkında kurulan Araştırma Komisyonuna üye seçimi. (10/50)*

BAŞKAN — Sayın senatörler;

Şimdi, bazı komisyonlarda boş olan üyelikler için grupların tekliflerini bilgililerinize arz edeceğim.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Niyazi Ünsalın, Keban projesine dahil kamulaştırmalarla ilgili Senato Araştırmasına dair kurulan Komisyona Grupunuza isabet eden dört üyenin adları aşağıda gösterilmesi kararlaştırılmıştır.

Bilgilerinize saygı ile arz olunur.

CHP Grubu Başkanvekili
Erdoğan Bakkalbaşı

Nurhan Artemiz (İzmir Üyesi)

Hilmi Nalbantoğlu (Erzurum Üyesi)

Niyazi Ünsal (Erzincan Üyesi)

Süleyman Efe (Malatya Üyesi)

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur. Bilahare seçimler yapılacaktır efendim.

Sayın Adalet Partisi Grup Başkanının bir tezkeresi var; okutuyorum :

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

10 . 4 . 1978 tarih ve 10286-5029-50 sayılı yazıya :

Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Niyazi Ünsal'ın Keban projesine dahil kamulaştırmalarla ilgili ödemeler, projede olduğu halde yapılmayan işler ve bu projenin uygulama sonucu ortaya çıkan iskân işlemleri, mahiyet ve şümülü hakkında Genel Kurulun 6 . 4 . 1978 tarihli 45 nci Birleşiminde kurulması kabul edilen 11 kişilik Araştırma Komisyonuna, Grupumuzdan aşağıda adları ve seçim bölgeleri yazılı sayın senatörler aday gösterilmişlerdir.

Saygı ile arz ederim.

Cumhuriyet Senatosu
Adalet Partisi Grup Başkanı
Ömer Ucuzal

Orhan Çalış (Bolu)

Tahsin Türkây (Sivas)

Ergun Özkan (Niğde)

İskender Cenap Ege (Aydın)

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

Sayın Milli Birlik Grubu Başkanının bir tezkeresi var, okutuyorum :

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Sayın Niyazi Ünsal'ın, Keban projesine dahil kamulaştırmalarla ilgili ödemeler hakkındaki, kurulması Genel Kurulca kararlaştırılan Araştırma Komisyonuna Grupumuzdan Sayın Ekrem Acuner seçilmiştir. Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Fahri Özdilek
Milli Birlik Grubu Başkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

Sayın Cumhurbaşkanlığı Kontenjanı Grup Başkanvekilinin bir tezkeresi var; okutuyorum :

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 10 . 4 . 1978 gün ve 10/50-5029-10286 sayılı yazımız,

İlgide belirtilen ve Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunca kurulması kabul edilen Araştırma Komisyonuna, Grupumuz Üyesi Sayın Halil Tunç aday üyesidir.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Grubu Başkanvekili
Dr. Şerif Tüten

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

Şimdi efendim, bu okunulan tezkerelere ait isim listeleri bizdedir. Bunları okuyup oylarınıza arz edeceğim.

Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Niyazi Ünsal'ın, Keban projesine dahil kamulaştırmalar, kamulaştırmalarla ilgili ödemeler, projede olduğu halde yapılmayan işler ve bu projenin uygulama sonucu ortaya çıkan iskân işlemleri üzerinde kurulan 11 üyelik Araştırma Komisyonu :

Cumhuriyet Halk Partisi : (4)

Nurhan Artemiz (İzmir)
 Hilmi Nalbantoğlu (Erzurum)
 Niyazi Ünsal (Erzincan)
 Süleyman Efe (Malatya)

Adalet Partisi : (4)

Orhan Çalış (Bolu)
 Tahsin Türkây (Sivas)
 Ergun Özkan (Niğde)
 İskender Cenap Ege (Aydın)

Milli Birlik Grubu : (1)

Ekrem Acuner (Tabii Üye)

Cumhurbaşkanınca Seçilen Üyeler Grubu : (1)

Halil Tunç (Cumhurbaşkanınca S. Ü.)

BAŞKAN — İsimlerini okuduğumuz adayları oylarınıza tek tek arz edeceğim efendim.

Yalnız grup kuramayan üyelere bir aday ismi rica edeceğim. Grubu olmayan üyelere bir aday ismi rica ediyorum.

FEVZİ HAKKI ESATOĞLU (İstanbul) — Ali Oğuz.

BAŞKAN — «Ali Oğuz» diyorsunuz. Peki.

Sayın senatörler, şimdi tek tek isimleri okuyup oylarınıza arz edeceğim.

CHP Grupundan teklif edilen Sayın Nurhan Artemizi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Hilmi Nalbantoğlu, oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Niyazi Ünsal, oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Süleyman Efe, oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Adalet Partisi Grupunun teklif ettiği üyeleri oylarınıza sunuyorum:

Sayın Orhan Çalış, oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Tahsin Türkây, oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Ergün Özkan, oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın İskender Cenap Ege, oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Milli Birlik Grupundan Sayın Ekrem Acuner, oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığına Seçilen Üyeler Grupundan Sayın Halil Tunç, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Grup kuramayan üyelere Sayın Ali Oğuz, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece işlem tamamlanmıştır.

V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *TBMM eski üyeleri hakkında Kanununun Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (M. Meclisi : 1/32; C. Senatosu : 1/554) (S. Sayısı : 768) (7 . 6 . 1974 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından bir daha görüşülmek üzere geri gönderilmiştir). (1)*

BAŞKAN — Gündemimizdeki sırada geçen celse açık oylamasında ekseriyet olmadığından bugüne kalan eski TBMM üyeleriyle ilgili kanun teklifi bulun-

(1) 768 S. Sayılı basmayazı 11 . 4 . 1978 tarihli 46 ncı Birleşim tutanağına eklidir.

maktadır. Bunun açık oylanması istenmişti. Şimdi bir tezkere alıyoruz, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemde 768 sıra sayısı ile yer alan TBMM eski üyeleri hakkında Kanuna ait oylamanın açık oyla ve ad okunmak suretiyle yapılması amacıyla sunmuş bulunduğumuz 13 . 4 . 1978 günlü önergemizi geri alıyoruz.

Gereğini saygı ile dileriz.

20 . 4 . 1978

Antalya
 Reşat Oğuz
 İzmir
 Şeref Baksık

Artvin
 Recai Kocaman
 Konya
 Erdoğan Bakkalbaşı

Erzincan	Bursa
Niyazi Ünsal	Şebip Karamullaoğlu
Kahramanmaraş	Kırşehir
Rıza Akgün	Akıp Aksaç
Konya	Manisa
Mukbil Abay	M. Fahri Dayı
Muğla	Sivas
Fevzi Özer	Temel Kitapçı

BAŞKAN — Şimdi efendim, bu açık oylama mahlumuâliniz iki grup tarafından da istenmişti. Birinci önergeyi bu isteğe uygun olarak geri veriyoruz. Ancak, elimizde ikinci bir açık oylama isteği daha vardır. Bu geri istenmemiştir. Bunu okutup, işlem yapmaya mecburuz.

Sayın Başkanlığa

768 sıra sayılı teklifin açık oylama suretiyle oya konmasını arz ve teklif ediyoruz.

Eskişehir	Elazığ
Ömer Ucuzal	Cahit Dalokay
Çankırı	Kars
Gürhan Titrek	Yusuf Ziya Ayrım
Samsun	İstanbul
Şaban Demirdağ	Ali Oğuz
Erzurum	Konya
Lütfi Doğan	Ahmet Remzi Hatip

BAŞKAN — Sayın Ömer Ucuzal?... Yok.
Sayın Cahit Dalokay?... Burada.
Sayın Gürhan Titrek?... Yok.

Sayın Yusuf Ziya Ayrım?... Burada.
Sayın Şaban Demirdağ?... Yok.
Sayın Ali Oğuz?...
ALİ OĞUZ (İstanbul) — Ben Komisyona gidiyorum Sayın Başkan; 16,00 da Komisyon toplantısı var.

BAŞKAN — O halde yok kabul ediyoruz.

Sayın Lütfi Doğan?... Burada.

Sayın Ahmet Remzi Hatip?... Burada.

Tüzüğümüz gereğince 10 üyenin bulunması lazım. Bu şekilde bu açık oylama isteğini uygulayamamız mümkün değildir.

O halde, Sayın Komisyon yerindedir, şimdi, meseleyi işari oyla halletmeye çalışacağız.

Anayasa ve Adalet Komisyonundan Genel Kurulumuza gelen rapor ve Kanunun tümü üzerinde müzakereler bitmişti. Rapor, Kanunun reddini tazammun etmektedir. Raporu işari oylarınıza arz edeceğim. Rapor kabul edildiği takdirde, Umumi Heyetimizde kanun reddedilmiş olacak. Evvelki müzakeratı bilindiğine göre, şimdi oylamayı yapıyorum.

Anayasa ve Adalet Komisyonunun raporunu oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buna göre, Anayasanın 92 nci maddesi gereğince işlem yapılacaktır. Rapor kabul edilmiştir. Kanun reddedilmiştir; Anayasanın 92 nci maddesi gereğince işlem yapılacaktır.

Gündeme devam ediyoruz.

IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

BAŞKAN — Araştırma teklifleri var, gündemdeki sıraya göre onların görüşülmesine geçiyoruz efendim.

8. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, Kızılay altgeçidi ve çarşı yapımı inşaatıyla ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/24)

BAŞKAN — Sayın Yiğit Köker?... Yok. Gelecek birleşime bırakılmıştır.

9. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, İstanbul'da Aksaray ve Sultanhamamda vukubulan yangınlar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/27)

BAŞKAN — Sayın Yiğit Köker?... Yok. Gelecek birleşime bırakılmıştır.

10. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, son altı ay içinde temeli atılan tesislere dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/53)

BAŞKAN — Sayın Çelebi?... Yok. Gelecek birleşime bırakılmıştır.

11. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarıcalı'nın ihmal edilen bitkisel yağ ve margarin konusunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/63)

BAŞKAN — Sayın Sarıcalı?... Yok. Gelecek birleşime bırakılmıştır.

Muhterem arkadaşlar; çok affedersiniz, bu şekilde okunak bana çok abes geliyor. Tüzüğümüz sarıh, bakan bulunmadıkça bu işler görüşülmez. Danışma Kurulu bu işi henüz vezuha kavuşturmuş değil. Geçen Celsedeki uygulamada ben Hükümeti aradım, genel olarak «Yok» dedim ve erteledim. Benim vicdanım yine öyle diyor; yani okuyup zaman kaybını uygun bulmuyorum.

NIYAZI ÜNSAL (Erzincan) — Bu uygulamanız üzerinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Hayır, hiç bir şey konuşmayınız. Sizininki okutayım arzu ederseniz. Siz geçen Celse de aynı istekte bulundunuz. Ashında Tüzük benim dediğim gibidir Sayın Ünsal.

NIYAZİ ÜNSAL (Erzincan) — O zaman bunu Divanda görüşünüz.

BAŞKAN — Tüzük benim dediğim gibidir, onu arz edeyim.

HASAN FEHMİ GÜNEŞ (Sakarya) — Efendim, onunkini okuyunuz.

BAŞKAN — İtiraz ediyorsunuz. O halde ben yine okuyayım.

YUSUF ZİYA AYRIM (Kars) — Tüzüğü tatbik ediniz Sayın Başkan.

BAŞKAN — Ama Tüzük benim dediğim gibidir.
VELİ UYAR (Yozgat) — İtimas yok, Sayın Başkan.

BAŞKAN — Efendim, Danışma Kurulunda da bir istişari karar alınmıştır. Henüz vuzuha kavuşmadığı için yine arkadaşımın itirazına uygun şekilde devam ediyorum.

12. — *Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Adana iline bağlı bazı ilçe köylerindeki YSE ve bayındırlık hizmetlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/66)*

BAŞKAN — Sayın Hayri Öner burada mı efendim?... Yok. Gelecek birleşime bırakılmıştır.

V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER (Devam)

2. — *Başbakanlığa bağlı Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı tarafından hazırlanmış olan yönetmelik hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/16) (S. Sayısı : 688)*

BAŞKAN — Sayın Şerif Tüten bu Komisyonun Başkanıdır. Sayın Şerif Tüten?... Yok. Gelecek birleşime bırakılmıştır.

3. — *1975 yılı kömür üretimi, dağıtımı, müracaat ve dağıtım tarihleri hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/30) (S. Sayısı : 704)*

BAŞKAN — Sayın Ahmet Demir Yüce bu Komisyonun Başkanıdır?... Yok. Gelecek birleşime bırakılmıştır.

IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

13. — *Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Mayıs 1977 tarihinde İstanbul Taksim Cumhuriyet Alanında meydana gelen olaylara dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/67)*

BAŞKAN — Sayın Çelebi?... Yok. Gelecek birleşime bırakılmıştır.

14. — *Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Ocak 1974 tarihinden sonraki tezyik belgesi imalat izni ve fiyat tespiti işlemlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/68)*

BAŞKAN — Sayın Çelebi?... Yok. Gelecek birleşime bırakılmıştır.

15. — *Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Niyazi Ünsal'ın, TC Ziraat Bankasının açtığı krediler ve bunlara bağlı harcamalar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/69)*

BAŞKAN — Sayın Ünsal burada. Hükümetin bulunmasını arzu ediyor musunuz efendim?

NIYAZİ ÜNSAL (Erzincan) — Hayır efendim, zaten gelmiyorlar. Bundan önceki işlemler gibi devam edin.

BAŞKAN — Zaten gelmiyor Hükümet. Peki, önergenizi okutuyorum.

Divan Kâtibi arkadaşımızın oturarak bu önergeyi okumasını oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Gerekçede yazdığım nedenlerle Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının açtığı krediler ve bunlara bağlı harcamalar üzerinde Cumhuriyet Senatosu İçtüzüğü'nün 133 ve Anayasanın 88 nci maddeleri uyarınca Araştırma açılmasını arz ve teklif ediyorum.

Erzincan

Niyazi Ünsal

Gerekçe :

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası öncelikle çiftçilerin tarımsal kredi ihtiyaçlarını karşılamak için kurulmuştur. Ne var ki, son yıllarda bu kuruluş amacından tamamen sapırılmış, krediler partizan düşün-

celerle başka işlere akmaya başlamıştır. Örneğin, ticari krediler son bir yıl içinde büyük artışlar göstermiş ve toplam kredi tutarının % 68'ine ulaşmıştır.

Buna karşılık tarımsal krediler % 9,5'ta kalmıştır. Her iki kredi yüzdesini paraya çevirdiğimiz zaman, ticari kredilere 138 235 424 000, tarımsal kredilere ise 19 273 000 000 lira kredi açıldığını götürürüz.

Her şey bir yana, verdiğimiz bu iki rakam bize Ziraat Bankasının kuruluş nedenine ne denli ters çalıştığını kanıtlar.

Asıl işi ve kuruluş nedeni çiftçinin tarımsal kredilerini sağlama ve tarımsal gelirlerin iyi değerlendirilmesini destekleme olan bir bankanın bunu yapmayarak günbegün ticari kredileri artırması ve partizan ticaretçileri desteklemesi üzerinde durulacak bir noktaya gelmiştir.

Örneğin, Kasım Ekenler'e ait 1181 Berdan - Tarsus kayıtlı ticari kredi bir sene içinde 13 milyondan 136 milyona, 1609 Pektaş - Adana'ya ait ticari kredi 93 milyondan 375 milyona yükseltilmiş, hiç ticari kredisi olmayan Alâattin Ceceli'ye bir kalemde 39 milyon lira kredi açılmıştır.

Ticaret Sicilindeki kayıtlara göre, bu şekilde açılan 138 milyar lira krediden, 320 bin civarında aile yararlanmaktadır. Tarım kesiminde açılan 19 milyar liralık krediden ise 7,5 milyon çiftçi ailesi yararlanmaktadır.

Bu da gösteriyor ki, Ziraat Bankası 7,5 milyon çiftçi ailesini değil, 320 bin ziraat ve sanayi ailesini desteklemektedir. Birinin kredisi kısıldıkça kısılmış, diğerinin ki alabildiğine yükseltilmiştir.

Ziraat Bankasının kuruluş nedenine ters çalıştığını gösteren neden sadece bu değildir. Bankanın elinde halkın küçük tasarruflarından oluşan 98 milyar lira vardır. Bu paradan halk yararlanamaz, kredi alamaz. Çok zor koşullarla ve bir işe yaramayacak ölçüde bu paradan sağlanan kredi toplamı 336 milyon liradır. Çok düşük faizlerle halktan topladığı 98 milyar liradan, halka 336 milyon kredi açan Bankanın tutumu yasal sayılamaz.

Bu tutum, Ziraat Bankasının halktan ne denli koptuğunu göstermesi bakımından önemlidir.

Çiftçiye ve halka en âcil gereksinimleri için bile kredi açmayan Banka, bazı durumlarda çok cömert davranmaktadır. Örneğin, Genel Müdürün İstanbul'a geldiklerinde binmesi için yıllık 1 150 000 liraya oto kiralyor. Bu şekilde kiralamalarla bazı taraftarlara yılda 10 milyonun üstünde otomobil kira parası ödeyebiliyor, Genel Müdüre, Prof. Dr. Fahir Armaoğlu

ile Doç. Dr. Mukbil Özyörük'ü yüksek ücretlerle özel danışman tutuyor. Yurt dışı gezilerde günde 150 dolar ödeyebiliyor. Makam odalarının donatımı için milyonları bir çırpıda harcıyor. Bunların yapılmasında, alınmasında ve harcanmasında hiç bir usule uymuyor.

Ama tarımsal kredilerin artırılması ve geliştirilmesi için hiç bir yaklaşım düşünmüyor. AP'li bir partizanın ticari kredisi bir çırpıda 13 milyondan 136 milyona, diğerininki 93 milyondan 375 milyona çıkarılıyor. Bu şekildeki ödemelere 138 milyar bulunuyor, ama tarım kesimindeki 7,5 milyon ailenin kredisi aynı yerde sayıyor.

320 bin ticaret ailesinin 138 milyar lira kredi kullandığı Türkiye'de 7,5 milyon tarım ailesi 19 milyar kredi kullanarak yaşayamaz. Ziraat Bankası, 7,5 milyon çiftçi ailesinin yaşamını sağlamak için kurulmuştur. Onun girişimlerini destekleyecektir. Bugün tam tersine, ticari kredilerle çiftçi ailelerini güç duruma sokmaktadır. Banka kaynakları, çiftçi ailesinin hatta tüm toplumun yararına değil zararına kullanılmaktadır.

Bankanın açtığı kredilerle çiftçinin elinden düşük fiyatlarla alınan mal, sonunda yüksek fiyatlarla halka ve bizzat mal yetiştirene satılıyor. Bunun nedeni, kredi düzenindeki bozukluktur. Bu bozukluğun öncülüğünü başta Ziraat Bankası yapmaktadır.

Konunun aydınlanması için araştırma yapılmasını öneriyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Sayın senatörler, İçtüzüğümüzün 135 nci maddesi gereğince bu önergeyi veren Sayın Üye isterse konuşma yapabilir. Sayın Hükümet adına konuşma yapıldıktan sonra oylarımıza arz edeceğim. Sayın Üye, konuşmak istiyor musunuz?..

NIYAZI ÜNSAL (Erzincan) — Evet.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

NIYAZI ÜNSAL (Erzincan) — Sayın Başkan, sayın üyeler; Sayın Başkanın Hükümetin bulunmasıyla ilgili düşüncelerine esasta ben de katılıyorum. Tüzüğümüzde, hükümet adına birinin ya da ilgili bakanın burada bulunması, söylenenleri dinleyip, yanıtlaması gerekir; ama Senatoya geldiğimiz gündən beri hangi parti iktidarda olursa olsun gördük ve anladık ki, bu Tüzük kurama hiç bir bakan ya da hükümet uymamaktadır. Bu bizim Devlet ve Parlamento işlemlerimizdeki tutumumuzu, anlayışımızı, meselelere bakışımızı ve değerlendirmemizi en güzel gösteren, kanıtlayan bir durumdur.

Bir parti düşünün ki, iktidara gelmeden önce devamlı «Bu düzeni değiştireceğim», bir parti düşünün ki iktidara gelmeden önce, «Ben bu düzeni sizin yaptıklarınızı yapmayarak değiştirmeye, düzeltmeye çalışacağım.» der; ama iktidara geldiği zaman tam o tenkit ettiği iktidarların yaptıklarının aynını yapmaya çalışır, Mecliste olsun dışarıda olsun aynı yolu, aynı tutumu izler O takdirde onun bu sözleri söylemeye hakkı yoktur; söylese bile, bunlara inanca sanyorum bir gün kimse kalmaz.

Bu nedenle ben, Partimden olan bakanların bu görüşmelere gelmeyişi, tüm olanakların kısıtlı olmasına rağmen gelmeyişi özellikle kınyorum. Bu Cumhuriyet Senatosuna değer vermemenin, araştırma işlemlerine peşin peşin katılmamanın bir kanıtıdır. Buna divan olarak, buna Senato olarak, Parlamento olarak topyekûn tavır koymalıyız. Eğer bu umursamazlık böyle sürerse, bu laçkalık böyle sürerse ülkenin içinde bulunduğu görünüm de elbette ki, bugün içinde bulunduğumuz durumda kalır ve sürer.

Sayın Başkanın hassasiyetine ve Tüzüğü'nün bu yolda kullanılması anlayışına ben de katılıyorum; ama bu katılmayı beklersek, sanyorum ki senatörlük devrimin sonuna kadar bu görüşmeyi bitiremeyiz, o zaman bakan bulursa bile ben bulunamam.

Değerli arkadaşlarımız;

Bu görüşten sonra, zaten önergemde Ziraat Bankasıyla ilgili düşüncelerimin tamamını aktarmış bulunuyorum; sizler de dinlediniz.

Ziraat Bankasının kuruluş günlerinde hangi amaçlarla ve nedenlerle kurulduğunu sanyorum ki, hepimiz benden iyi biliyorsunuz. Yine sanyorum ki, hepimiz Ziraat Bankasının bugün hangi amaç ve doğrultularda kullanıldığını ve ülke içinde neler yapıldığını en az benim kadar biliyorsunuz. İstedim ki, bu bilgilerimizin daha genişini bir araştırma sonucuyla toplayıp, Senatoya getirip durumu bir değerlendirelim.

Önergemde de belirttiğim gibi, toplam kredilerin ya da toplam sermayesinin bir anda, bir yılda kullanıldığı şeyin % 68'ni tarım için kurulan, ziraat için, küçük çiftçi için kurulan, tarımın gelişmesi, yaygınlaşması, yerleşmesi, modernize olması için kurulan bir Banka, kredilerin % 68'ni günümüzde ticari krediler olarak kullanmaya başlamıştır. Buna rağmen, tatlımsal, yani esas kuruluş yasasına ve amacına göre yapacağı yardımlar ise % 9 civarında kalmıştır. Bunu paraya çevirdiğimiz zaman milyar olarak ge-

rek Ziraat Bankasının, gerekse diğer bankaların bir yılda ticaretçilere ve yatırımcılara yaptığı kredi yardımının tutarı 138 milyar lira civarındadır. Bu 138 milyar lira civarındaki kredinin kullanılması sonucu gelir sağlayan aile sayısı ise Türkiye'de 320 bin ailedir. Bunun yanında tarım için kurulan Ziraat Bankası, 7,5 milyon çiftçi ailesine 19,5 milyar lira kredi vermektedir.

Bir ülke düşünün, çiftçiye kendi kuruluşundan 19,5 milyar lira yardımda bulunsun, kredi açsın; yine aynı ülkede 320 bin ticaret ailesine o banka, o kuruluş 138 milyar lira kredi versin. Bu böyle olunca ne oluyor?. Tarım için kullanılan Ziraat Bankasının kasalarından bu 320 bin ticaretçi çektiği paralarla, kullanıldığı kredilerle o küçük çiftçinin, tarımcının elindeki gıda maddelerini bir anda topluyor, bunları depo ediyor, hatta bazı ticari kredilerini almak için bunları bankaya ipotek olarak gösteriyor. Bugün tetkik ettirin, Ziraat Bankasının ipotegiyle olan binlerce ton peynir vardır, yağ vardır, başka gıda maddeleri vardır. Halbuki, böylesi zamanlarda binlerce ton gıda maddesinin, bulunmayan gıda maddesinin Ziraat Bankasının depolarında ipotek olarak beklediği sırada ülkede yağ bulunmaz, gıda maddesi bulunmaz, yani kendisi için kurulmuş, başka amaç için kurulmuş bir parayı o çiftçinin zararına kullanan bir durum bir ülkede doğarsa, elbetteki bunu hiç birimiz tutmayz, bunun böyle sürmesini, böyle gitmesini istemeyiz.

Bunun yanında önergemde de belirttiğim gibi Ziraat Bankasının kendi iç bünyesinde de çok önemli bilmeniz ve üzerinde durmanız gereken sarsıntılar var, yaralar var, yolsuzluklar var.

Ben bir örnek vereyim: Ziraat Bankasının kendi iç yasasına veya yöntemlerine göre makam arabası alması, ya da araba kullanması mümkün değil bugünkü mevzuata göre, hal böyle olunca salt genel müdürün İstanbul'a gittiği zaman da binebilmesi için, kullanabilmesi için bir şahıstan 1 milyon 150 bin liraya, evet faturalarını falan tetkik ettim ben, 1 milyon 150 bin liraya yıllık Mercedes marka bir black arabası kiralanmış. İstanbul - Galata şubesinin park yerinde genel müdürün İstanbul'a gelmesini bekliyor. Ben 800 bin liraya, 700 bin liraya resmi şeylerle alınabilen bir arabanın yıllıkının bu paralara nasıl olup da kiralandığını bir türlü anlayamıyorum, kavrayamıyorum; ama elde fatura var, Galata park yerinde de Mercedes marka araba var. Sadece bu değil Ziraat Bankasının bir yılda ödediği, araba

kira parası 11 milyon lira; böyle özel arabalara ödediği para, 11 milyon lira.

Yine değişik bir örnek vereyim bu harcamaların ilginçliğini anlayabilmek için. İki yıl önce Ankara'daki Genel Müdür lojmanı 600 bin liraya yakın bir parayla tefriş edilmiş, donatılmış. Yeni gelen genel Müdür benim bu önergeyi verdiğim sırada görevde olan genel müdür, beğenmemiş olacak ki aynı yeri bu defa 2 milyon liraya faturaları karşılığı yeniden bir düşeme, düzeltme, tefriş etme...

SERAFETTİN PAKER (Antalya) — Savurganlık

NİYAZİ ÜNSAL (Devamla) — Evet savurganlıkta, şeysele... Bu önerge epeyce olmuş verileli; «yeni» dediğim genel müdür, bu genel müdür değil. İsmi burada yazılı.

Yokluk içinde bulunan, dışarıda pek çok ülkeden (üzülerek söylüyorum) para dilenen, pek çok yatırıma para bulamayan örneğim, ilkokul yapımı için sadece bütçesinde 400 milyon lira ayrılabilen bir ülkede bir genel müdürün evini 2 milyon lira nasıl döşeme parası ayrılabilir, bulabilir ben bunu anlayamadım.

Yine aynı genel müdür, 1 milyon lira vererek araba nasıl kiralyor, onu anlayamadım.

13 milyon lira kredisi olan bir kimsenin kredisinin 136 milyona; aynı yıl içerisinde 93 milyon lira ticari kredisi olan Tarsus'lu bir partizanın, birdenbire hangi nedenlerle ticari kredisi 375 milyona fırlıyor?... Bunu da anlayamadım.

Bütün bunları hep beraber inceleyip anlayabilmemiz ve Ziraat Bankasının gelirlerinin, büyük sermayesinin kimlere ve nasıl kullanıldığını bilebilmemiz için bu önergeyi verdim.

Değerli arkadaşlarım;

Küçük tasarruf sahiplerinden, memurundan, çiftçisinden, işçisinden, bu bankamız 98 milyar lira tasarruf toplamış. Bu 98 milyar lira tasarrufu topladığı kimselere bir yılda rica, minnet açtığı kredi toplamı 336 milyon lira. 98 milyar lirayı toplayacakmış, o kişilere, bir sürü muamelelerle sadece 336 milyon lira kredi açacakmış; ama 98 milyar liradan sağladığın olanakları bir anda Adanalı, Tarsus'lu veya ülkenin herhangi bir yerindeki, seçim masraflarını, araba masraflarını karşılayan partizana, 93 milyondan 375 milyona çıkarıvererek kullanacakmış...

Bunları elbetteki hiç birimiz kabul edemeyiz, etmeyeceğiz. Etmemek ve bu bankanın çalışmalarını, tutumlarını üzerinde de bir değişiklik sağlamak için bu önergeyi verdim. Dilerdim ki, Sayın Bakan burada

olsun, bu söylediklerimizi dinkesin, söylediklerimiz üzerinde görüşlerini açıklasın ve böyle bir araştırmanı kendilerinin de istediğini ve buna ihtiyaç olduklarını (ki, bana söylediler) burada da sizlere açıklamış olsunlar; ama başta da söylediğim gibi, biz bu gelenegi Tüzüğümüzde olmasına rağmen yerleştiremedik.

Birtakım iddialar var; önergede var, bankanın kayıtlarında var. Bunların açığa çıkması için önergeyi desteklemenizi ve bir araştırma açmanızı diliyorum, hepimize saygular sunuyorum efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Ünsal.

Sayın senatörler;

İçtüzüğümüzün 135 nci maddesi gereğince, evvela bu Araştırma Komisyonunun kurulup kurulmaması mevzuunu oylarınıza arz edeceğim. Araştırma Komisyonu kurulmasını oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, biliyorsunuz çok Araştırma Komisyonu vardır; âdeta bütün üyeler angaje haldedir. Tüzüğümüze göre bu araştırma önergesini diğer bir komisyona da vermek mümkündür. Gruplar anlaşabilirlerse, halen mevcut, kurulmuş bir Komisyona bu önergeyi verme mevzuunu uygun bulurlarsa o şekilde yapalım. Yoksa yeni bir Komisyon kurma mevzuuna gideceğiz tabii. Nasıl arzu ediyorsunuz efendim.

ORHAN ÇALIŞ (Bolu) — Sayın Başkan, dün toplanan Danışma Kurulu, bu Araştırma komisyonlarıyla ve diğer önergelerle ilgili bazı kararlar aldı. Dört aylık bir süreden beri geçiyor. Şimdiye kadar her araştırma önergesi için müstakil bir Komisyon kuruluyordu. Yine aynı şekilde bunun için de kurulmuş. Danışma Kurulunun kararı kabul edilirse o zaman bunun tanzimi bahis konusu olur.

Saygular sunarım.

BAŞKAN — Sayın Bakka'lbaşı, aynı uygulamayı siz de tasvip ediyorsunuz herhalde?..

ERDOĞAN BAKKALBAŞI (Konya) — Evet, Danışma Kurulu üyesi olarak ben de tasvip ediyorum.

BAŞKAN — Tamam efendim.

Şimdi Komisyon üye sayısını lütfen söyleyin; 11 veya 15 olacak.

ORHAN ÇALIŞ (Bolu) — 11 olsun Sayın Başkan.

BAŞKAN — Komisyon üye sayısının 11 olmasını oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonlara süre olarak iki ay vermekteyiz. Bunu da oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon gerektiğinde Ankara dışında da incelemelerini yapma hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16. — *CHP, AP, MB ve Cumhurbaşkanınca S. Ü. Grup Başkanlıklarının; Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına katılmak için Hükümete yetki verilmesine dair 5016 sayılı Kanuna ek Milletlerarası Para Fonu Anasözleşmesinde değişiklik yapılmasına dair Anlaşmanın uygun görülmesi ve Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına katılmak için Hükümete yetki verilmesine dair Kanunun 798 sayılı Kanunla değişik 2 nci maddesini değiştiren 28.5.1970 tarih ve 1265 sayılı Kanunun 1 nci ve 2 nci maddeleri ile Milletlerarası Finansman Kurumuna katılmak için Hükümete yetki verilmesine dair 6850 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarisının süresi içinde görüşülmesine olanak sağlamak amacıyla Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 21.4.1978 Cuma günü saat 15.00te toplanmasına dair önergesi. (4/441)*

BAŞKAN — Şimdi efendim, Gruplarca Başkanlığımıza bir önerge verilmiştir. Okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

24 Nisan 1978 gününe kadar yasalaşmasında büyük ülke çıkarları bulunan Milletlerarası Para Fonu ile İmar ve Kalkınma Bankasına katılmak için Hü-

kümete yetki verilmesine dair 5016 sayılı ve Milletlerarası Finansman Kurumuna katılmak için Hükümete yetki verilmesine dair 6850 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ilişkin kanun tasarisının sunduğumuz süre içinde görüşülmesine olanak sağlamak amacıyla 21 Nisan 1978 günü (yani yarın) saat 15.00'te C. Senatosu Genel Kurulu toplantısı yapılmasını arz ve teklif ederiz.

20 . 4 . 1978

CHP Grup Başkanvekili
Erdoğan Bakkalbaşı
Millî Birlik Grup
Başkanı Y.
Mucip Ataklı

AP Grup Başkanvekili
Orhan Çalış
Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Grubu Başkanı
Zeyyad Baykara

BAŞKAN — Önergeyi dinlediniz. Önergedeki kanun tasarisının görüşülmesi, yalnız onun görüşülmesi için yarın; yani 21 Nisan 1978 Cuma günü saat 15.00'de Cumhuriyet Senatosunun toplanmasını oylarımıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yarın saat 15.00'de Senatamız toplanacaktır.

Salonumuzda ekseriyet şu anda görülüyor. Bu bakımdan görüşmelere devam etmeyi uygun bulmuyoruz.

Yarın, Cuma günü saat 15.00'de toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 16,30

Cumhuriyet Senatosu

GÜNDEMİ

49 NCU BİRLEŞİM

20 . 4 . 1978 Perşembe

Saat : 15.00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL
KURULA SUNUŞLARI

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK
İŞLER

II

SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ
KARARLAŞTIRILAN İŞLER

1. — TBMM eski üyeleri hakkında Kanunun Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (M. Meclisi: 1/32; C. Senatosu : 1/554) (S. Sayısı: 768) (Dağıtım tarihi: 13.3.1978) (7.6.1974 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından bir daha görüşülmek üzere geri gönderilmiştir.) (C. Senatosundaki bitiş tarihi: 9.5.1978)

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI
VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA
GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, Kızılay altgeçidi ve çarşı yapımı inşaatıyla ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/24)

2. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, İstanbul'da Aksaray ve Sultanhamam'da vukubulan yangınlar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/27)

3. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, son altı ay içinde temeli atılan tesislere dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/53)

4. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarıcalı'nın ithal edilen bitkisel yağ ve margarin konusunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/63)

5. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Adana iline bağlı bazı ilçe köylerindeki YSE ve bayındırlık hizmetlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/66)

6. — Başbakanlığa bağlı Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı tarafından hazırlanmış olan yönetmelik hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/16) (S. Sayısı : 688) (Dağıtım tarihi : 28 . 3 . 1977)

7. — 1975 yılı kömür üretimi, dağıtımı, müracaat ve dağıtım tarihleri hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/30) (S. Sayısı : 704) (Dağıtım tarihi : 18 . 4 . 1977)

8. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Mayıs 1977 tarihinde İstanbul Taksim Cumhuriyet Alanında meydana gelen olaylara dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/67)

9. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Ocak 1974 tarihinden sonraki teşvik belgesi imalat izni ve fiyat tespiti işlemlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/68)

10. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Ni-yazi Ünsal'ın, TC Ziraat Bankasının açtığı krediler ve bunlara bağlı harcamalar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/69)

11. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, traktör imali, ithali ve bu hususa ilişkin kurulmuş şirket ve holdingler hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/70)

12. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Tarım ürünlerinin taban fiyatlarının tespit ve ilanı hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/71)

13. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, sıtma ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele hususunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/72)

14. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Ni-yazi Ünsal'ın, işkence olayları hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/73)

15. — Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, çay üretimi ile ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/74)

16. — Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, sağlıkta can güvenliği konusunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/75)

17. — Cumhuriyet Senatosu Manisa eski Üyesi Orhan Süersan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12. 11. 1969 tarih ve 71 sayılı Haftalık Karar cetvelindeki 5894 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun, 31. 5. 1971 tarih ve 6, 10. 5. 1972 tarih ve 6, 20. 6. 1974 tarih ve 6, 3. 3. 1975 tarih ve 6, 21. 2. 1977 tarih ve 6 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8. 2. 1978 tarih ve 6 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/81 - 4/22) S. Sayısı : 1574'e 5 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

18. — Kırklareli eski Milletvekili M. Orhan Türkkan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12. 7. 1967 tarih ve 38 sayılı haftalık Karar cetvelindeki 2942 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 31. 5. 1971 tarih ve 17/1, 10. 5. 1972 tarih ve 17/1, 20. 6. 1974 tarih ve 17, 3. 3. 1975 tarih ve 17, 21. 2. 1977 tarih ve 17 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8. 2. 1978 tarih ve 17, 17/1 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/80 - 4/23) (S. Sayısı : 1575'e 5 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

19. — Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu'nun (eski Adalet Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4257 sayılı Ahmet Barındırır'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 42 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 166 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 166 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/294) (S. Sayısı: 670'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

20. — İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'ün (eski İçişleri Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4276 sayılı Mustafa Altınok'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 165 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 165 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/293) (S. Sayısı : 671'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

21. — Antalya Milletvekili (eski Maliye Bakanı) Deniz Baykal'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1.11.1974 tarih ve 1 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 11 sayılı Melek İpkin'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 151 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 151 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu: 4/283) (S. Sayısı : 672'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

22. — Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in (eski Milli Savunma Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22. 7. 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4254 sayılı Ramazan Kurt'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21. 2. 1977 tarih ve 161 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8. 2. 1978 tarih ve 161 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu: 4/289) (S. Sayısı: 676'ya 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22. 2. 1978)

23. — Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in (eski Milli Savunma Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22. 7. 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4268 sayılı Ali Savaş'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21. 2. 1977 tarih ve 162 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8. 2. 1978 tarih ve 162 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/290) (S. Sayısı: 677'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

24. — C. Senatosu eski Urfa Üyesi Halil Balkıs, C. Senatosu İzmir eski Üyesi Orhan Kor ve Çanakkale eski Milletvekili Zekiye Gülsen'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 15. 4. 1975 tarih ve 3 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 129 sayılı Burhan Göksel'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleri ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21. 2. 1977 tarih ve 155 - 156 - 157 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8. 2. 1978 tarih ve 155, 156, 157 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu: 4/287) (S. Sayısı: 678'e 2 nci ek) (Dağıtım tarihi: 23.2.1978)

25. — Prof. Dr. Safa Reisoğlu'nun (eski Milli Eğitim Bakanı dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 28. 6. 1973 tarih ve 160 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 19212 sayılı Fikriye Ok-

yay'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 154 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 154 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/286) (S. Sayısı : 679'a 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

26. — İstanbul eski Milletvekili (eski Milli Savunma Bakanı) İlhami Sancar'ın Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 11 . 1974 tarih ve 1 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 23 sayılı Yaşar Kaleli'ye ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 153 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 153 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/285) (S. Sayısı : 680'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

27. — Prof. Dr. Bedri Gürsoy'un (eski Maliye Bakanı dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 29 . 11 . 1972 tarih ve 135 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 16459 sayılı İshak Şafak'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 52 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 52 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/282) (S. Sayısı : 681'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

28. — Cumhuriyet Senatosu Ordu eski Üyesi Selâhattin Acar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarihli ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4264 sayılı Cemal Maden'e ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 158 sayılı Raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 158 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/288) (S. Sayısı : 682'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

29. — Kütahya eski Milletvekili Mesut Erez'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarihli ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5872 sayılı İhsan Önesen'e ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 7, 3 . 3 . 1975 tarih ve 7, 21 . 2 . 1977 tarih ve 7 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının, 1 . 3 . 1978

tarih ve 7 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/160) (S. Sayısı : 360'a 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

30. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarihli ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5871 sayılı Şerife Önkal'a ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 1, 3 . 3 . 1975 tarih ve 1, 21 . 2 . 1977 tarih ve 1 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 1 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/163) (S. Sayısı : 361'e 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

31. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarih ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5875 sayılı Ayşe Dursun'a ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 3, 3 . 3 . 1975 tarih ve 3, 21 . 2 . 1977 tarih ve 3 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 3 sayılı rapor hakkında tezkeresi, (C. Senatosu : 4/162) (S. Sayısı : 362'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

32. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 8 . 6 . 1972 tarih ve 128 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 15558 sayılı Aziz Ronabar'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 6 . 6 . 1974 tarih ve 29, 3 . 3 . 1975 tarih ve 29, 21 . 2 . 1977 tarih ve 29 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 29 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/164) (S. Sayısı : 365'e 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

33. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 11 . 1970 tarih ve 15 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 1274 sayılı Tahir Şanlı'ya ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 20 . 6 . 1974 tarih ve 33, 3 . 3 . 1975 tarih ve 33, 21 . 2 . 1977 tarih ve 33 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 33 sayılı rapor hakkında tezkeresi (C. Senatosu : 4/169) (S. Sayısı : 377'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14.3.1978)

34. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 8 . 6 . 1972 tarih ve 128 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 15564 sayılı Kemal Derin'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun, 4 . 7 . 1974 tarih ve 34, 6 . 3 . 1975 tarih ve 34, 21 . 2 . 1977 tarih ve 34 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 34 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/181) (S. Sayısı : 399'a 3 ncu ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

35. — Kütahya eski Milletvekili (Eski Maliye Bakanı) Mesut Erez'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 28 . 5 . 1969 tarih ve 64 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5106 sayılı Nuri Öner'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 11 . 7 . 1974 tarih ve 51, 6 . 3 . 1975 tarih ve 51, 21 . 2 . 1977 tarih ve 51 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının, 1 . 3 . 1978 tarih ve 51 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/199) (S. Sayısı : 402'ye 3 ncu ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

36. — Eski Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4243 sayılı Abdussamet Orhan Mestçi'ye ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanununun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 163 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih 163 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/291) (S. Sayısı : 675'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

37. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Cumhuriyet Senatosu Hesaplarını İnceleme Komisyonu raporlarının Genel Kurulda ne şekilde işleme tabi tutulacağına dair önergesi ve Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (C. Senatosu : 5/6) (S. Sayısı : 761) (Dağıtım tarihi : 27 . 2 . 1978)

38. — Cumhuriyet Senatosu Yozgat Üyesi Süleyman Ertuğrul Ergin'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (3/1218) (S. Sayısı : 769) (Dağıtım tarihi : 7.4.1978)

39. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Ahmet Yıldız'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (3/1275) (S. Sayısı : 770) (Dağıtım tarihi : 7.4.1978)

40. — Cumhuriyet Senatosu Gaziantep Üyesi Selahattin Çolakoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (3/1276) (S. Sayısı : 771) (Dağıtım tarihi : 7.4.1978)

41. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Haydar Tunçkanat'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (3/1287) (S. Sayısı : 772) (Dağıtım tarihi : 7.4.1978)

42. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Niyazi Ünsal'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (3/1194) (S. Sayısı : 773) (Dağıtım tarihi : 12.4.1978)

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK

İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK

İŞLER

